Alsólendva, 1908. XIII. évfolyam 10. szám. Vasárnap, márczius 8.

ALSÓLENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára
Egész évre . . . . . 8 K
Fél évre . . . . . 4 „
Negyed évre . . . . . 2 „
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő: OSZESZLY M. VICTOR.
Laptulajdonos és kiadó: BALKÁNYI ERNŐ.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratokat nem adunk vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Balkányi Ernő könyvkereskedésében Alsólendván.
A nyilttér sora egy korona.

Kérjük hátralékos előfizetőinket, hogy előfizetési díjaikat lehetőleg minél előbb küldjék be, nehogy a lap expediálása fennakadást szenvedjen.

Pataky Kálmán ünneplése.

Szép, megható ünnep keretében nyilvánult meg szombaton az az osztatlan szeretet és ragaszkodás, amelyet Pataky Kálmán személye városunkban méltán kiérdemelt. Az ünnepség, no meg az a körülmény, hogy egy testestől-lelkestől demokrata ember tiszteletére történt az egész, egy éjszakára lerombolta a társadalom különféle osztályai között a válaszfalakat, néhány órára közelebb hozta egymáshoz a sziveket s mintha egészen átalakultak volna a mi embereink, olyan szépen megfért a pénzes osztály mellett az iparos osztály, hogy öröm volt nézni.

Pataky Kálmán kora fiatalságától fogva, 25 éven át fáradozott az ideális társadalmi élet kiépítéséért. Hosszu munkálkodásának már számos eredménye mutatkozott a multban, de hogy az ő tanai termékeny talajra találtak, ez legjobban bebizonyult a szombati ünnepségen, mely olyan őszinte megnyilatkozása volt a város szeretetének, a milyennel mindezideig senki nem dicsekedhetett. Az a nap örömünnepe volt Alsólendván urnak és parasztnak, szegénynek és gazdagnak, mert Pataky Kálmán ellenségeket nem, csak jóbarátokat szerzett magának a huszonöt év alatt.

A minden izében szép ünnepségről a következőket közöljük:

A fogadtatás.

Pataky Kálmán szombaton délután a fél 6 órai vonattal érkezett meg városunkba. Az állomáson több tisztelője várta, kik a pályaudvarra léptekor zajosan megéljenezték.

Az Iparos Olvasókör nevében Balkányi Ernő, Horváth Lajos, Oszeszly M. Victor, Gombosy István és Hegedüs Elek üdvözölték, majd pedig kocsikba ült a társaság és az ünnepelt lakására hajtatott.

Ide csakhamar megérkezett dr. Nyáry Béla orsz. képviselő és a csáktornyai polgári iskolák tantestületeinek sürgönyei, akik meleg üdvözlőszavakkal csatlakoztak az ünneplőkhöz. Dr. Nyáry Béla a következő tartalmu táviratot küldte az ünnepelthez:

„Munkánk legnagyobb jutalma polgártársaink becsülése. Elnök ur bő érdemeket szerzett ezen jutalomra s midőn az Olvasókör tagjai ünneplik, fájó szivvel csak a távolból csatlakozhatom üdvözletemmel és nagyrabecsülésemmel a tisztelgők sorába.

Nyáry képviselő."

A csáktornyaiak üdvözlete igy hangzik:

„A magasztos ünnepélyen lelkileg mi is jelen vagyunk. Őszinte ragaszkodásunkat, tiszteletünket és szeretetünket kifejezve legmelegebben üdvözöljük.

A csáktornyai polgári fiu- és leányiskolák tantestületei."

Dr. Nyáry Béla a következő táviratot küldte az Iparos Olvasókörnek:

„Családomban előforduló betegség miatt szép ünnepükön sajnálatomra nem vehetek részt. Önökkel érzek, önökkel ünnepelek.

Nyáry képviselő."

Az ünnepély.

Este 8 óra után ember emberhátán tolongott a Ferency-vendéglő szépen diszitett termeiben. Együtt volt az egész lendvai társadalom, kik feszült érdeklődéssel várták az ünnepelt megjelenését. Pataky arcképe az Olvasókör helyiségében volt elhelyezve, körülötte zöld koszoru, előtte lepel. Mindenki kivánci volt a képre, melyről már előzőleg az a hir volt elterjedve, hogy egyik legsikeresebb munkája Farago Marcinak, a tehetséges fiatal festőnek.

Kilenc óra tájban egy háromtagu küldöttség ment Patakyért. Pataky megjelenésekor kitört az „éljen" az ünneplők között s mindenki sietett üdvözölni a meghatott elnököt. Majd az arcképi leleplezésére került a sor, amit Hegedüs Sándor, a Kör elnöke a következő szavakkal eszközölt:

„Szeretett Elnökünk!

Mélyen tisztelt ünneplő Közönség!

Igen tisztelt Olvasókör!

Nevezetes, kedves estélyre jöttünk össze ma Olvasókörünk szerény falai között. Szivünk őszinte, forró szeretete hozott össze, hogy kifejezzük hálánkat, ragaszkodásunkat alapitó elnökünk, Pataky Kálmán iránt.

A szeretet és elismerés hangján beszélhetünk csak az ünnepeltről. Az ő működése és munkálkodásának köszöni e kör létét. Az ő nemes szive összeforrt e körrel s együtt érzett velünk mindenkor. Ennek szentelte munkálkodását, lelkét és szivét.

Amidőn ezelőtt hét esztendővel e kör megalakulásán fáradoztunk, ő már a szervezés munkájának legelején ott volt velünk. Az ő lelkének fáradalmat nem ismerő munkálkodására szükség is volt nágyon. Szervezett, vezetett s ha kellett, bátoritott bennünket. Osztozkodott fájdalmainkban, örömeinkben s ha köztünk megjelent, mindenkor bizalmat és bátorságot öntött belénk kedélyes, biztató személyével.

Beteg szivek.

Mélységes csend uralja az erdő ősrengetegét. Büszén álló százados tölgyek dús lombjai misztikus homályba borják az erdőt, mig a sürü galyak között csak nagynehezen tör át itt-ott a nappali verőfény, mint megannyi fénylő aranykigyó, végighuzódva a száraz falevelekkel elborított földön. Amott, ahol a sugarak legjobban csókolják az avart, kényelmesen szunyókál egy vadmacska, az őserdő egyedüli arisztokratája, néha hosszan elnyujtózik, majd meg nagyot ásit, mintha jobb szórakozásra vágyna a természete.

Csak mikor megroppan a közelben a földön elterülő száraz falevél, ugrik fel és támadásra kész állásba helyezi magát.

Emberi léptek zaja volt az, amit a szinte mozdulatlan, gyenge nyári szellő a füléhez ütött. Egy jó ismerőse az erdei lakóknak, Böndör Bandi volt a közeledő, akit a szive nagy bánata üzött az ősrengeteg fái közé.

Böndör Bandi első megjelenése elárulja a tősgyökeres magyar csikós-typust. Árvalányhajjal diszitett pörge kis kalapja mélyen a szemére huzva, ugy járt-kelt a százados tölgyek között, mintha világ-életében se járt volna másutt. Ismerte az erdő minden zege-zugát, nem félt a vadaktól, igaz, hogy a vadak sem igen féltek tőle, mert Böndör Bandi nem bántott még senkit. Amolyan csendes, szelid legény volt ökigyelme!

A nemes vad egy ugrással a fa sudarán termett, amint a közeledő legényt észrevette. Bandi pedig reá sem hederitett. Máshol járták az ő gondolatai; ott valahol a szép Balaton partján, Balaton partjának somogyi oldalán, egy bogárhátu házikó rozmaringos ablakában, ahol a legszebb leányszemek ragyogtak reá, valamikor régen... Azok a szemek pedig olyan mélyek voltak, hogy szinte elszédült az ember, ha beléjük nézett. Bandi is elszédült, mikor belenézett a leány két szemébe, de csakhamar kijózanodott. Nagyon kijózanodott. Megtudta, hogy a leány, amig ő távol járt valamiféle hivatalos ügyben a faluból, megcsalta őt egy másik, egy gazdagabb legénnyel. Mintha kigyó csipte volna meg, feloríditott, mikor az első hirt meghallotta. Aztán később már fel sem szisszent, csak hangtalan türte, amint a faluban itt is, ott is ujságolták neki a nagy esetet.

Világgá ment Bandi, elkergette a szégyene, meg a nagy szerelme. Özvegy édesanyját reábizta az öcsecsére és ment, ment, tudja az Isten, milyen messzire. Beállott a csikósok közé, és most, ha az ideje engedi, felkeresi az erdőt, ahol kiöntheti szivének nagy bánatát.

...Nagyot ütött Bandi a homlokára, hogy kiüzze agyából a fájó emlékeket. Ebben a pillanatban megzörren mögötte a haraszt és a másik pillanatban olyan látványban volt része, amiről nem hallott világéletében. Egy megtermett vadkan történtett feléje, utána egy gyönyörüséges leány, a közeli várur leánya, aki lóháton üzte a rőfögő állatot.

Bandi kitért az állat elől, hogy utat nyisson, de amint a vadkan észrevette az ámuló legényt, egy hirtelen fordulattal üldözőjének támadt. A ló meghorkant és már-már levetni készült lovasát, midőn Bandi egy szökéssel a vadkan mellett termett, fokosát irtózatos erővel megsuhintotta a levegőben és nyeléig belevágta a vad kemény koponyájába.

A megrémült hölgy még fel sem ocsudhatott izgalmából, a legény nem volt sehol. Kereste a közeli fák mögött, hallgatta a lépéseit, hogy utána szaladjon és köszönetet mondjon élete megmentőjének, de Bandi nem volt sehol. Éltünt, mintha a föld nyelte volna el...

II.

Sürü sötétség borult a tájra, mikor az első pásztortüz kigyult a nagy sikságon. Megszólalt a tilinkó bus danája, mely ugy hatott a balzsamos levegőben, mint a lélek orvossága. Bandi fujta, a keservét adta belé, de a lelkének orvosságát is várta egyuttal tőle. A lélek orvosságát pedig nem tudta megadni a furulya hangja, Bandi hát még szomorubb, még bánatosabb lett.

Letette a tilinkóját és elborult arccal odaült a tüz mellé, a többi pásztorok közé.

Azok ránézték hosszan, kutató szemekkel, mintha olvasni akarnának a bánatos arcból, pedig ugy ismerték a Bandi baját, mint mindegyikük a saját zsebét.

— Ej, azt a kutyafáját! Miért is szült az anyám engem!? — káromkodott a bánatos legény és még fájdalmasabb lett az arca.

— Ne káromold az Istent, öcsém, — szólt át egyik öreg pásztor a tüz másik végéről, — nem lesz mindig igy!

Bandi megrázta a fejét, mint aki nem bizik

Munkálkodásának eredménye nem is maradt el, mert körünk alatta fejlődött ki és lett életképessé.

Kedves barátom! Vedd tehát őszinte tiszteletünk és ragaszkodásunk kifejezését. Ha tiszteltünk eddig, az a tisztelet, szeretet és ragaszkodás ezután még nagyobb lesz. A te igaz magyar lelked s törhetetlen, őszinte hazaszereteted mintakép lesz előttünk örökké. Nem fogjuk elfelejteni soha kedves személyedet s igaz magyarságodat.

Most pedig e nevezetes alkalommal van szerencsém szeretett alapitó-elnökünk szives megjelenését a kör és saját nevemben megköszönni. Fogadd tehát e kör legőszintébb köszönetét és háláját szives megjelenésedért. Megmutattad nekünk a jó utat s mi követni fogjuk. Áldjon meg a Mindenható, tarts meg jó emlékedben bennünket és élj igen soká!"

Csakhamar lehullott a lepel a képről és a másik pillanatban felhangzott a jelenlevők lelkes éljene. Majd Pataky lépett dobogóra, meghatott szavakban köszönve meg a szerinte meg nem érdemelt kitüntetést, Isten áldását kérve a Körre. Beszédét többször félbeszakitotta az őszinte ováció, mely legeklatánsabb bizonysága volt annak a becsülésnek, amelyben városunk közönsége Pataky Kálmánt fáradozásaiért részesitette.

A mulatság.

Az ünnepély végső aktusa után a cigánybanda vette át a szerepet, a talp alá valót szolgáltatva. Estétől kora reggelig folyt a tánc és pezsgett a jókedv a termekben. Se szeri, se száma a sok felköszöntőnek, amit az ünnepeltre és egyesekre mondtak.

Bünt követnénk el, ha végezetül meg nem dicsérnők Ferency kitünő konyháját, jó borát és az előzékeny kiszolgálást. Tulzás nélkül mondjuk, hogy e három nagyban hozzájárult ahhoz a jó kedvhez, amely feledhetetlenné tette a jelenvoltak számára az Olvasókör szép estélyét.

Patakyt másnap délben Hegedüs Sándor, este pedig Tivadar Ferenc látta vendégeül. Mindkét helyre nagyobb társaság volt hivatalos, kik alig győzik dicsérni a kedves háziak magyaros vendégszeretetét.

Pataky Kálmán az esti vonattal hagyta el városunkat.

*

A fáradságot nem ismerő, férfias munka jutalma volt ez az ünnepély. Pataky derekasan rászolgált erre, midőn legszebb éveit a munkának szentelte. Vajha sokan követnék őt, megértenék tanait s dolgoznának a mások és a nemzet javára!

A játék hatása a magyarositásra.

Irta: **Hegedüs Elek** zalabagonyai tanitó.

Elcsépelt, sőt nagyon agyoncsépelt témát vettem talán fel. Szaktekintélyek, kiválóságok tárgyaltak erről s ugyan megvitatták alaposan. Azonban ez alkalommal a játékról nem annyira mint testedzésről akarok irni, hanem azt bolygatom kissé, hogy milyen hatása van a játéknak a magyarositásra és a gyermeki lélekre.

Általában tapasztalható a nem magyarlakta vidékeken, hogy a gyermekek a játékban — még akkor is, ha különben magyarul beszélnek — nem magyar kifejezéseket használnak. Hogy megvilágitsam, példát hozok fel. Az iskolák révén a nem magyar anyanyelvü gyermekek is megtanulnak magyarul. Most magukra hagyva a gyermekeket, figyeljük meg őket. Azt tapasztaljuk, hogy a gyermekek — habár magyarul beszélnek — a játékra vonatkozó kifejezéseket nem magyarul mondják. Ez az egyik megfigyelendő dolog. De most ily községben mindig akad hat-tiz magyar anyanyelvü gyermek is. Itt bizony kicsinyben érvényesül a tömeguralom! A magyar gyermekek ugyanazon kifejezéseket fogják használni, mint társaik. Igen, hisz tőlük tanulták.

Megemlitem — pedig erre nem akartam jelenleg kiterjeszkedni — azt is, hogy magyar gyermekek nemcsak az emlitett kifejezéseket tanulják meg, de megtanulják az ottani idegen nyelvet s ami a legnagyobb baj: megtanulnak társaiktól hibásan magyarul beszélni is.

Sajnos, de igy van.

Mármost az a kérdés, miként is segitettek és hogyan segitsünk ezen? Régebbi népoktatási törvényeink is felvették a testgyakorlatot a népiskola tananyagába. Volt is legtöbb helyen erre bizonyos idő szentelve. Talán játék, rendgyakorlatok, szabadgyakorlatok is voltak. Ujabban azonban ezen a téren is haladás mutatkozik, mert a „Tanterv és Utasitás" világosan kiemeli a játék és egyben a testgyakorlat fontosságát. Idegen nyelvü vidékeken pedig ez kétszeresen fontos, mert magyarositó hivatása is van. Tanitsuk meg a gyermekeket játékokra, de ezek olyanok legyenek, melyben a találékonyság s leleményesség párosul a folytonos beszéddel és kiabálással. Hadd kiabáljon az a gyermek! Töltse a kedvét, tárja fel a lelkületét s nyilatkozzon meg a gyermeki lélek, mert nem ismerni, de megismerni kell a gyermeket! Közbe-közbe egy kis ének is jó, ha van. Ez élénkiti a gyermeket. Részemről a nemzeti zászló és kokárda, dob, esetleg trombita is nagyon kivánatos s némely alkalommal pedig egyenesen szükséges. A kirándulásokkal egybekötött játékok pedig mindenkor zászló és esetleg több kis zászlócska alatt történjenek. (Hej, menynyire lelkesitik ezek a gyermeket!) Neveljük ilyenkor beléjük a nemzeti öntudatot és büszkeséget. Például már a tanitó ugy ossza be a gyermekeket, hogy az a csapat, mely a nemzeti zászló alatt küzd, okvetlenül győző legyen. Ilyenkor van öröm, éljenzés és büszkeség. De aztán ne alacsonyitsuk ám le az ilyen nemzeti jelvények alatt folyó játékok nivóját, mert ekkor célt tévesztenénk nagyon.

Az udvari játékokat is nagy figyelemre kell méltatni. Különösen tanitsuk meg a gyermeket a preciz kifejezésekre. Alaposság és gond mellett — nem győzöm eléggé hangsulyozni — különösen idegen nyelvü vidéken nagy fontosságot tulajdonitok ennek. Azért használ a magyar gyermek is idegen vidéken játékaiban akkor is helyi kifejezést, ha magyarul beszél, mert igy hallotta. Ezért kell tehát nekünk erre gondot forditani s őket helyes mederbe terelni. Talán lényegtelen dolognak látszik ilyesmire is kiterjeszkedni, de a tapasztalat bizonyitja, hogy elhanyagolni bizony hiba volna!

Koboldokká sorvadt félistenek.

Greguss Imre megrajzolt valamikor régen egy daliás, életerős egyenruhás férfit és azt irta a kép alá: „Népfelkelő h a j d a n." Linek Lajos megrajzolt egy elcsenevészedett, czinege-lábu egyenruhás férfit és azt irta a kép alá: „Népfelkelő m o s t."

Ezek a kitünően találó rajzok jutnak az eszembe, valahányszor látom az ablakom előtt elvonulni a sorozásra induló, nótázó legények csoportjait, s ez jut eszembe, valahányszor a hadkötelesek asszentálásának megdöbbentő eredményéről olvasok. Eszembe jut, ha a hadsereg egy-egy csapatját látom az utcán defilirozni, vagy a katona-spitálok világát tanulmányozom.

És a konzekvencia mindig egy és ugyanaz: meghajlok a két rajzoló igazsága előtt. A kép talál, rettenetesen talál. Nem téved hajszálnyira sem, olyanok vagyunk, mint Linek az ő elismert jó ironjával papirra vetett bennünket.

Valahányszor végignézek egy-egy sorozást, nagyon természetesen, mindannyiszor csak a két rajzmester eredeti népfölkelői jutnak eszembe. Az a sok ványadt, erőtlen és vértelen gyerekember, akik sorba felvonulnak a regimensdoktorok elé, megcsufolják őseiket. Megcsufolják azokat az ősöket, akik között a Botondok, a Kinizsyk, a Toldyk termettek; akik törököket fogtak a foguk közé és ugy rakták a táncot a harci lárma s a halálba indulók nótája közepette; akik malomkövekkel dobták meg a csillagokat; akik mázsás buzogányokat forgattak a fejük felett s ölre belevágták a kemény rögbe.

Ezek az ősök ha érezhetnek ma még szégyent, ugy a halotti szemfedőül holttestükre vetett anyaföld is posztószinre pirul a nagy nyomoruság láttára. Még bizonyosabb, hogy nem ismernek az utódokra s megtagadnak velünk a rég elhantolt lelkek minden közösséget. Az ő fajuk már kiveszett: vértelen, sápadt, erőtlen nyomorékok azok, akik ma hivatva vannak pótolni őket.

Látni kell és végignézni egy sorozást, hogy fogalmat alkothassunk az emberi erőnek esetről esetre való csökkenéséről. És végiglapozni a történelem könyveit, ahova a buzogányforgató félistenek neveit szép sorjában feljegyezte a krónikás! Ne menjünk tovább, tekintsünk be egy pillanatra a történelmi muzeumok régiségtárába, a páncélruhák, a fegyverek és paizsok osztályába, hogy megborzadjunk a saját magunk rettenetességétől. Apró koboldokká sorvadtunk a páncélos, buzogányos félistenekhez képest, akik a fejünket is alig-alig birjuk cipelni és a sétapálca is meghuzza a karunk ici-pici erejét.

A magyarok Istene óriási munkát végzett. Évszázaddal évszázadot temetett el, emberrel embert, a történelem lapjaival és a régi lovagkorral pedig a kacagányos dicső magyar népet.

Alsólendva látképe

dupla képeslap-alak, gyönyörü, husz szinben nyomva, művészies kivitelben kapható Balkányi Ernőnél Alsólendván. Darabja 24 f.

a jobb jövő meséjében. Az öreg, hogy másra terelje a beszédet, megkérdezte:

— Bandi öcsém, jól elzártad az állás elejét?

— Jól! — mondta Bandi, szinte durván.

— Jó, jó öcsém, hát csak kérdem, nehogy a csikók kiszökjenek.

Aztán folytatta az öreg:

— De nagyon megváltoztál, mióta elszakadtál hazulról! Hát én csak amondó vagyok öcsém, hogy felejtsd el azt a leányt, majd mindent jóra fordit az Uristen. Itt maradsz velünk, emberré leszel, aztán a közelben majd csak akad valami fehérnép, akin megakad a szemed!

— Nem kell senki!

— Pedig hát még tegnap is ugy beszéltél, hogy a várur leányán akadt meg a szemed, mikor azt a ménkü nagy vaddisznót agyonütötted. Hát jobb is, én csak azt mondom, ha lemondasz arról a lányról. Nem érsz fel te őhozzá soha, mert tudod öcsém, te csak szegény jobbágy vagy, ő meg egy várur leánya, akit hercegek is elvehetnek.

— Tudom, — felelte a legény.

— Nohát akkor ne busulj, hanem igyál!

Ezzel az öreg nagyot tekert a kulacs nyakán és átadta a szomoru legénynek. Bandi kortyantott egyet a kulacs tartalmából, aztán visszanyujtotta az öregnek.

Elhallgattak, elgondolkodtak mindnyájan. — Mindegyikük arcáról leritt, hogy a régi idők emlékeivel bibelődik bensejében.

Bandi felállt, hogy távozzék.

— Mindjárt jövök, — mondá és elment.

Az öreg megcsóválta a fejét, mint akinek nem tetszik valami, aztán rárakott a tüzre, hogy ki ne aludjon, és végighevert a gyepen.

...A hold elé egy haragos felhő csuszott, elfödte a fényét... A közelben felhangzott még egyszer a furulya bús danája, valaki belesirta a lelkét, aztán elhallgatott... Örökre...

III.

Másnap korán reggel ugy találták meg Bandit, vérébe fagyva, üveges szemekkel, eltorzult vonásokkal, holtan. Megölte magát.

Bajtársai szomoruan állták körül, egyikükmásikuk könyezett is.

Arra eszméltek fel, hogy a közelből lódobogás hangzott. A várkisasszony jött, hozta vissza Bandi fokosát; azt, amelyiket Bandi a vadkan koponyájában hagyott.

— Melyiküké ez a fokos? — kérdé a várkisasszony, mikor közel ért a csikósokhoz.

— Ezé! — mondák amazok és rámutattak a véres holttetemre.

A várkisasszony még csak most vette észre a földön fekvő embert. Rámeresztette buzavirágkék szemeit, elborult szép arca és a másik percben megforditotta a lovát, nehogy meglássák az elötörő könnyeket. Aztán elvágtatott.

— — — — — — — — —

Ott valahol a szép Balaton partján, Balaton partjának somogyi oldalán, egy bogárhátu házikóban bánatos özvegyasszony várja haza a fiát.

Mellette ül egy szomoru leány, könyes szemeit az égre emeli, mintha onnan várna bünbocsánatot. Azalatt messze onnan, a nagy sikságon barna arcu pásztorok meghatottan állják körül a durva koporsót. Megkondul a lélekharang és egyszerü hangja belesir a pusztai levegőbe... Temetnek valakit...

B—z Imre.

Nem tartják be a piaci szabályrendeletet.

Augusztus 27-én lesz éppen egy esztendeje annak, hogy a városi hatóság végre valahára megelégelte a piaci mizériák ellen irányuló panaszokat és erélyesebb eszközökhöz kezdett nyulni. Akkoriban kidolgoztak egy szabályrendeletet, szerencsésen ki is bocsájtották, és — mi türés-tagadás — néhány napig volt is némi eredménye az erélyes intézkedésnek. De csak néhány napig. Lassankint azonban minden a régi kerékvagásba esett vissza, az elővásárlás meg pláne hatalmas mérveket kezdett ölteni, — ugy, hogy most nyoma sincsen annak a rendeletnek. Elsikkasztódott.

Elsikkasztották a piaci terménykereskedők, de a hatóság tudtával és beleegyezésével. Mert a hatóság éppen ugy tudja, akár én, hogy a piaci óra és a szabályrendelet bármelyik pontja egyáltalán nem lesz betartva, eszerint tehát csupán irott malaszt volt az egész.

Ha jól emlékszem rá, abban a szabályrendeletben világosan ki van tüntetve, hogy az élelmiszerek árusitásával foglalkozó kereskedők és kofák csak a fogyasztóközönség szükségletének beszerzése után, vagyis nyáron reggeli ½8, télen ½9 órától kezdődőleg eszközölhetik bevásárlásaikat. Ma pedig ugy állunk, hogy a viszontelárusitó kofák már a hajnali órákban összevásárolnak mindent és mi már csak második kézből, magas áron juthatunk a portékához.

Igy vagyunk a házakhoz való szállitással is. A rendelet azt szintén előirja, hogy a nyári hónapokban reggeli ½8, a téliekben ½9 óra előtt házhoz szállitani semmit nem szabad. Miért nem? Erre is megfelel a rendelet. Azért nem, mert az eladásra kerülő élelmiszereknek eladás előtt át kell esni az orvosrendőri vizsgálaton. Ahá, ezért nem szabad!

Az orvosrendőri vizsgálat pedig egy éppen olyan szép mese, mint a szabályrendelet maga. Ki az ördög hallotta, hogy valakit már megbüntettek a piaci szabályrendelet megszegése miatt? Senki. Hát azt ki hallotta, hogy az eladásra szánt áruk orvosrendőri vizsgálaton mentek keresztül? Senki. Az egész város egészsége a piaci kofák kezébe van letéve, és ha nekik egyszer eszükbe jut vargánya helyett légygombát kimérni, hát egyszerüen kipusztul a fél város, nagyobb baj nem történhetik.

Amilyen örömmel fogadtuk annak idején a hatóság bölcs intézkedését, ugyanannyi meghatottsággal konstatáljuk most, hogy a piaci szabályrendelet szerencsésen jobblétre szenderült. Alig hogy megismerkedtünk vele, alig hogy barátkozni kezdtünk vele, elsikkasztódott. Pedig kár volt szegényért. Olyan szépen izmosodott, hogy öröm volt nézni. És hogyha a hatóság nem hagyta volna kimulni, hitemre mondom, hogy idővel még látszata is lett volna a mostani gyalázatos piaci viszonyokon.

HIREK.

— **Március 15 ünneplése.** Akkor komor volt az ég. A felhőkből hullott alá a hideg márciusi eső. De a szivekben fény volt, derült, tiszta, világos fény, lobogó láng és lelkesedés, bátor elhatározás. Igy született meg 1848 március 15. Szabaddá lett a föld, a nép, a gondolat, a szó, a tett; egyenlő az ur és a jobbágy, s a testvériség hatalmas köteléke füzte egybe a szabad haza szabad polgárait.

Alsólendván is, mint mindenütt, évről-évre megülik a szabadság emléknapját. Az idén különösen hatványozott mértékben történik ez, mert az idei ünnepség egyuttal jubileum is lesz, hatvanadik évfordulója annak a dicső napnak, amikor kifakadt a szabadság rózsája. A Casino szokásos ünnepélyén kivül az Ifjusági Kör tart nagy ünnepséget a Korona-szálló emeleti nagytermében. Belépődij nem lesz, csupán a nyomtatott műsorért tartozik minden jelenlevő 10 fillért lefizetni. Az ünnepély vasárnap délután pontban ½4 órakor kezdődik s műsora a következő lesz:

1. A helybeli dalárda éneke.
2. Elnöki megnyitó. Tartja Oszeszly M. Victor egyesületi elnök.
3. „A magyarok Istene.“ Váradi Antaltól. Szavalja Schwarc Mór kántor.
4. Ünnepi beszéd. Tartja dr. Strasser Ármin.
5. Hazafias szavalat. Előadja Danis Jenő, a nagykanizsai mükedvelő szintársulat tagja.
6. A dalárda éneke.
7. Március 15. Felolvassa ***
8. „Márciusi riadó,“ Ábrányi Emiltől. Szavalja Lázár István.
9. A dalárda záróéneke.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Koch Ödön alsólendvai birósági aljegyzőt jegyzővé nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Bauer Samu cserencsóczi segédjegyző jegyet váltott Breiner Róza kisasszonnyal Senyeházán. Gratulálunk!

— **Uj körjegyző.** Mult szombaton ejtették meg Szécsiszigeten a jegyzőválasztást. Heves küzdelem után Kovács Elek bellatinci aljegyzőt választották meg 70 szótöbbséggel. Ellenjelölt Schultz János szécsiszigeti helyettes-körjegyző volt.

— **A pölöskei tüzkárosultaknak.** A szombat esti mulatságon városunk egy jószivü urasszonya, Gutmann Józsefné urnő tombolát rendezett a pölöskei tüzkárosultak javára. A nyereménytárgy az urnő egy saját festésü téli-képe volt, amelyet Floch Antal adótárnok nyert el. A tombola 40 kor. haszonnal zárult, mely összeget a kegyes urnő további intézkedés végett átadott lapunk szerkesztőjének. Mi az összeget köszönettel nyugtázzuk és kiosztás végett feladjuk az alispán cimére.

— **Nyilvános nyugtázás.** A helybeli Iparos Olvasókör szombati mulatságán felülfizetni sziveskedtek: Pataky Kálmán 30 kor., *** 20 kor., Fuss F. Nándor 8 kor. 80 fill., K. Hajós Mihály 7 K 60 fill., Ferenczy József 5 kor., dr. Filkor Márton, Alsólendvai Kereskedő és Iparos Ifjak Egyesülete 4—4 kor., Bors András 3 kor. 80 fill., Biró Lajos, Bobay Géza, Freyer Lipót, Pollák József, Ág István, Eörsi Gyula 3—3 kor., Székely Emil, Bartosievicz Lajos (Turnischa), Csukics Adolf 2·80—2·80 f., Csánk Pál (Mumor), Pollák Emil, Oszeszly M. Victor, Gombosy és Wendl, Gallai Lajos, Schwarc Károly, Szekeres István, Gaál István, Kürонya József, Vidóczy Ferenc, Gállits Tamás 2—2 kor., Teke Dénes, Brünner József dr. 1·80—1·80 f., Balkányi Ernő 1 kor. 60 fill., Klein Dávid, Reichenfeld Béla, Engel Lajos, Baranyay Béla, Titán Iván, Toplak János, Gross Hermán, Brünner Albert, Ernényi János, Szabó Pál, Bors István, Blau Miksa 1—1 kor., Kardos József 80 fill., Schwarc Jakab, Feisz László (Bratonc), Kovács János (Zorkóháza), Grassanovits Ottó, Lenarics Victor, dr. Fehér Dezső, Polczer Imre, Sebestyén Ferenc, Tóth József, Waltersdorfer Henrik, Weisz Hugó, Arnstein Benő, Bichler Sándor, Ország Kálmán, Lázár István, Schwarc Mór, Mandelbaum Mór, Weisz Zsigmond, Matus Lajos, Lázár Győző, Floch Antal 80—80 fillér, Pfancelter Elek, Toma János, Schmidt Lipótné, Antauer Lajos, Schmidt Ignác, Borsos Mihály 60—60 f., Török Sándor 40 f., özv. Unger Jánosné, Freyer Béla 20—20 fillér. A szives felülfizetőknek ezuton is hálás köszönetét nyilvánitja a rendezőség.

— **A bellatinci Polgári Olvasókör** is megünnepli március 15-ét. Vasárnap este fél 7 órakor saját helyiségében alkalmi felolvasást tart, mely alkalommal az érdeklődőket szivesen látják.

— **A puska.** Nagykanizsán két iskolásgyerek egy revolverrel csendőröst játszott. Játék közben a puska elsült és egyik fiu fejét találta.

— **Nem kell a dohánytermelés.** A pénzügyminiszter a csáktornyai járás területére a dohánytermelést ismételten engedélyezte. A budapesti m. kir. Dohánybeváltási Felügyelőség értesitése szerint eddig dohánytermelés végett csak Stridó község jelentkezett. Tekintettel az ügynek fontosságára, nemkülönben a lakosságnak ehhez füződő érdekére, a zalavármegyei központi mezőgazdasági bizottság sürgős leiratban megkereste a csáktornyai főszolgabirói hivatalt: járásának közegeit sürgősen értesitse, hogy a dohánytermelés engedélyezése, azaz a bejelentésre vonatkozó utbaigazitások megadása végett forduljanak haladéktalanul a m. kir. Dohánybeváltási Felügyelőséghez (Budapest VIII. Rigó-utca.)

— **Éjjeli látogatás.** Lebár Katalin alsólendvahegyi lakos vasárnap este 9 óra tájban, midőn már lefeküdt, zörejt hallott az udvarán. Felöltözött és kiment az udvarra, ahol legnagyobb meglepetésére egy férfit látott az ól mellett állni. Közel ment hozzá, rákiáltott, de felelet helyett az éjszakai látogató egy bottal fejbeütötte, majd a földre teperte és fojtogatni kezdte. Az asszony sikoltozására kiszaladt a házból Nagy Juliánna, mire a brutális férfi elmenekült. — A nyomozás során kiderült, hogy az éjjeli látogató Siánecz Mátyás csentehegyi lakos volt, aki beismerte ugyan tettét, de részegségével védekezik.

— **Megjöttek a katonák.** Az ujonc-állitástól már csak egy nap választ el bennünket, de a katonák már péntek óta itt vannak. Nem mind ugyan, amennyiben a tisztek csak a ma délutáni csáktornyai vonattal jönnek, de az a nyolc legény is, aki péntek óta a vendégünk, elég nagy ribilliót okoz az uniformisért rajongó leányszivek körül. Hát még a tisztek, mikor sarkantyus cipővel, földetverő karddal végigcsörtetnek az utcán! Az lesz ám csak a szenzáció! — Eddig két altiszt és hat közlegény időzik városunkban, de ma estére már a tisztek sem hiányoznak. A tisztek a következők: Dondon Olivér honvéd-ezredes, Szimler József császári alezredes, dr. Ráresz Sámuel ezredorvos, dr. Halmy Jenő főorvos, Jaqueumot Elemér főhadnagy és Gröber László hadnagy.

— **Őrült a vonaton.** Pénteken délután az 1 órakor Budapestről jövő gyorsvonattal egy huszárfőhadnagy érkezett Csáktornyára, ki már a vonaton izgatottan viselkedett és utitársait folytonos ijedelemben tartotta, Nagykanizsa és Csáktornya között többször ki akart ugrani a vonatból. Itt a pályaudvaron ezután teljes erővel kitört rajta az őrültség. Leszállitották a kocsiról és csellel sikerült a varasdi kórházba szállitani. Állitása szerint Farkas székesfehérvári születésü 6-ik huszárezredbeli, szabadságon levő főhadnagy.

— **Alsólendva — uj felvételekben.** E héten ismét nagyobb szállitmány érkezett meg művészies kivitelü helyi képeslapokból Balkányi Ernő könyv- és papirkereskedésébe. A kártyák mindegyike valóságos remeke a sokszorositó iparnak. A felvételek nagyon tiszták, élethüek s az a huszféle szin, amellyel a kártyák nyomva vannak, művésziesen van megválogatva. Különösen a panorámakép, mely dupla levelezőlap-alaku, nagyon tetszetős. Alig van ház, amelynek mása ne volna látható a kártyán, mely ezenkivül a vidék szépségeit is teljes egészében feltünteti. — A panoráma-kép, dacára a pazar kiállitásnak, igen olcsó, csak 24 fillér, — mig a kisebbek, melyek ugyancsak huszféle szinben vannak nyomva, csak 12 fillér darabonkint.

— **Gázrobbanás egy malomban.** Borzalmas szerencsétlenség történt tegnapelőtt a zalamegyei szentliszlói malomban. A malom kutja elromlott és a gépész lebocsájtkozott a kutba, hogy azt megigazitsa. A kut mellett van a benzintartály, melyből a benzin befolyt a kutba és midőn a molnár a gépésznek az égő gyertyát feladta, gázrobbanás következett be, mely a molnárt 6 méternyi távolságra elvágta. A gépész, a molnár és a fütő sulyos égési sebeket szenvedtek.

FREYER LIPÓT füszer-, csemege-, norinbergi-, diszmű-, porcelán-, üveg-, játék-áru és uridivat kereskedése **ALSÓLENDVÁN.**

A n. érd. közönség b. tudomására hozom, hogy Alsólendván, a Főuton, Ivánics-féle házban **17 év óta fennálló** **üzletemet** uj árukkal felszerelve és kibővitve, **március hóban** saját házamba (Főut, régi Koutnyek-féle ház) **helyezem át.** — Midőn ezt a n. érd. közönség szives tudomására adom, biztositom őt áruim jóságáról és az árak olcsóságáról, mely lehetővé teszi, hogy elsőrendü fővárosi cégekkel kiállom a versenyt.

Teljes tisztelettel **Freyer Lipót.**

Munkálkodásának eredménye nem is maradt el, mert körünk alatta fejlődött ki és lett életképessé.

Kedves barátom! Vedd tehát őszinte tiszteletünk és ragaszkodásunk kifejezését. Ha tiszteltünk eddig, az a tisztelet, szeretet és ragaszkodás ezután még nagyobb lesz. A te igaz magyar lelked s törhetetlen, őszinte hazaszereteted mintakép lesz előttünk örökké. Nem fogjuk elfelejteni soha kedves személyedet s igaz magyarságodat.

Most pedig e nevezetes alkalommal van szerencsém szeretett alapitó-elnökünk szives megjelenését a kör és saját nevemben megköszönni. Fogadd tehát e kör legőszintébb köszönetét és hálájàt szives megjelenésedért. Megmutattad nekünk a jó utat s mi követni fogjuk. Áldjon meg a Mindenható, tarts meg jó emlékedben bennünket és élj igen soká!“

Csakhamar lehullott a lepel a képről és a másik pillanatban felhangzott a jelenlevők lelkes éljene. Majd Pataky lépett dobogóra, meghatott szavakban köszönve meg a szerinte meg nem érdemelt kitüntetést, Isten áldását kérve a Körre. Beszédét többször félbeszakitotta az őszinte ováció, mely legeklatánsabb bizonysága volt annak a becsülésnek, amelyben városunk közönsége Pataky Kálmánt fáradozásaiért részesitette.

A mulatság.

Az ünnepély végső aktusa után a cigánybanda vette át a szerepet, a talp alá valót szolgáltatva. Estétől kora reggelig folyt a tánc és pezsgett a jókedv a termekben. Se szeri, se száma a sok felköszöntőnek, amit az ünnepeltre és egyesekre mondtak.

Bünt követnénk el, ha végezetül meg nem dicsérnők Ferency kitünő konyháját, jó borát és az előzékeny kiszolgálást. Tulzás nélkül mondjuk, hogy e három nagyban hozzájárult ahhoz a jó kedvhez, amely feledhetetlenné tette a jelenvoltak számára az Olvasókör szép estélyét.

Patakyt másnap délben Hegedüs Sándor, este pedig Tivadar Ferenc látta vendégeül. Mindkét helyre nagyobb társaság volt hivatalos, kik alig győzik dicsérni a kedves háziak magyaros vendégszeretetét.

Pataky Kálmán az esti vonattal hagyta el városunkat.

*

A fáradságot nem ismerő, férfias munka jutalma volt ez az ünnepély. Pataky derekasan rászolgált erre, midőn legszebb éveit a munkának szentelte. Vajha sokan követnék őt, megértenék tanait s dolgoznának a mások és a nemzet javára!

A játék hatása a magyarositásra.

Irta: **Hegedüs Elek** zalabagonyai tanitó.

Elcsépelt, sőt nagyon agyoncsépelt témát vettem talán fel. Szaktekintélyek, kiválóságok tárgyaltak erről s ugyan megvitatták alaposan. Azonban ez alkalommal a játékról nem annyira mint testedzésről akarok irni, hanem azt bolygatom kissé, hogy milyen hatása van a játéknak a magyarositásra és a gyermeki lélekre.

Általában tapasztalható a nem magyarlakta vidékeken, hogy a gyermekek a játékban — még akkor is, ha különben magyarul beszélnek — nem magyar kifejezéseket használnak. Hogy megvilágitsam, példát hozok fel. Az iskolák révén a nem magyar anyanyelvü gyermekek is megtanulnak magyarul. Most magukra hagyva a gyermekeket, figyeljük meg őket. Azt tapasztaljuk, hogy a gyermekek — habár magyarul beszélnek — a játékra vonatkozó kifejezéseket nem magyarul mondják. Ez az egyik megfigyelendő dolog. De most ily községben mindig akad hat-tiz magyar anyanyelvü gyermek is. Itt bizony kicsinyben érvényesül a tömeguralom! A magyar gyermekek ugyanazon kifejezéseket fogják használni, mint társaik. Igen, hisz tőlük tanulták.

Megemlitem — pedig erre nem akartam jelenleg kiterjeszkedni — azt is, hogy magyar gyermekek nemcsak az emlitett kifejezéseket tanulják meg, de megtanulják az ottani idegen nyelvet s ami a legnagyobb baj: megtanulnak társaiktól hibásan magyarul beszélni is.

Sajnos, de igy van.

Mármost az a kérdés, miként is segitettek és hogyan segitsünk ezen? Régebbi népoktatási törvényeink is felvették a testgyakorlatot a népiskola tananyagába. Volt is legtöbb helyen erre bizonyos idő szentelve. Talán játék, rendgyakorlatok, szabadgyakorlatok is voltak. Ujabban azonban ezen a téren is haladás mutatkozik, mert a „Tanterv és Utasitás“ világosan kiemeli a játék és egyben a testgyakorlat fontosságát. Idegen nyelvü vidékeken pedig ez kétszeresen fontos, mert magyarositó hivatása is van. Tanitsuk meg a gyermekeket játékokra, de ezek olyanok legyenek, melyben a találékonyság s leleményesség párosul a folytonos beszéddel és kiabálással. Hadd kiabáljon az a gyermek! Töltse a kedvét, tárja fel a lelkületét s nyilatkozzon meg a gyermeki lélek, mert nem ismerni, de megismerni kell a gyermeket! Közbe-közbe egy kis ének is jó, ha van. Ez élénkiti a gyermeket. Részemről a nemzeti zászló és kokárda, dob, esetleg trombita is nagyon kivánatos s némely alkalommal pedig egyenesen szükséges. A kirándulásokkal egybekötött játékok pedig mindenkor zászló és esetleg több kis zászlócska alatt történjenek. (Hej, menynyire lelkesitik ezek a gyermeket!) Neveljük ilyenkor beléjük a nemzeti öntudatot és büszkeséget. Például már a tanitó ugy ossza be a gyermekeket, hogy az a csapat, mely a nemzeti zászló alatt küzd, okvetlenül győző legyen. Ilyenkor van öröm, éljenzés és büszkeség. De aztán ne alacsonyitsuk ám le az ilyen nemzeti jelvények alatt folyó játékok nivóját, mert ekkor célt tévesztenénk nagyon.

Az udvari játékokat is nagy figyelemre kell méltatni. Különösen tanitsuk meg a gyermeket a preciz kifejezésekre. Alaposság és gond mellett — nem győzöm eléggé hangsulyozni — különösen idegen nyelvü vidéken nagy fontosságot tulajdonitok ennek. Azért használ a magyar gyermek is idegen vidéken játékaiban akkor is helyi kifejezést, ha magyarul beszél, mert igy hallotta. Ezért kell tehát nekünk erre gondot forditani s őket helyes mederbe terelni. Talán lényegtelen dolognak látszik ilyesmire is kiterjeszkedni, de a tapasztalat bizonyitja, hogy elhanyagolni bizony hiba volna!

Koboldokká sorvadt félistenek.

Greguss Imre megrajzolt valamikor régen egy daliás, életerős egyenruhás férfit és azt irta a kép alá: „Népfelkelő h a j d a n.“ Linek Lajos megrajzolt egy elcsenevészedett, czinege-lábu egyenruhás férfit és azt irta a kép alá: „Népfelkelő m o s t.“

Ezek a kitünően találó rajzok jutnak az eszembe, valahányszor látom az ablakom előtt elvonulni a sorozásra induló, nótázó legények csoportjait, s ez jut eszembe, valahányszor a hadkötelesek asszentálásának megdöbbentő eredményéről olvasok. Eszembe jut, ha a hadsereg egy-egy csapatját látom az utcán defilirozni, vagy a katona-spitálok világát tanulmányozom.

És a konzekvencia mindig egy és ugyanaz: meghajlok a két rajzoló igazsága előtt. A kép talál, rettenetesen talál. Nem téved hajszálnyira sem, olyanok vagyunk, mint Linek az ő elismert jó ironjával papirra vetett bennünket.

Valahányszor végignézek egy-egy sorozást, nagyon természetesen, mindannyiszor csak a két rajzmester eredeti népfölkelői jutnak eszembe. Az a sok ványadt, erőtlen és vértelen gyerekember, akik sorba felvonulnak a regimensdoktorok elé, megcsufolják őseiket. Megcsufolják azokat az ősöket, akik között a Botondok, a Kinizsyk, a Toldyk termettek; akik törököket fogtak a foguk közé és ugy rakták a táncot a harci lárma s a halálba indulók nótája közepette; akik malomkövekkel dobták meg a csillagokat; akik mázsás buzogányokat forgattak a fejük felett s ölre belevágták a kemény rögbe.

Ezek az ősök ha érezhetnek ma még szégyent, ugy a halotti szemfedőül holttestükre vetett anyaföld is posztószinre pirul a nagy nyomoruság láttára. Még bizonyosabb, hogy nem ismernek az utódokra s megtagadnak velünk a rég elhantolt lelkek minden közösséget. Az ő fajuk már kiveszett: vértelen, sápadt, erőtlen nyomorékok azok, akik ma hivatva vannak pótolni őket.

Látni kell és végignézni egy sorozást, hogy fogalmat alkothassunk az emberi erőnek esetről esetre való csökkenéséről. És végiglapozni a történelem könyveit, ahova a buzogányforgató félistenek neveit szép sorjában feljegyezte a krónikás! Ne menjünk tovább, tekintsünk be egy pillanatra a történelmi muzeumok régiségtárába, a páncélruhák, a fegyverek és paizsok osztályába, hogy megborzadjunk a saját magunk rettenetességétől. Apró koboldokká sorvadtunk a páncélos, buzogányos félistenekhez képest, akik a fejünket is alig-alig birjuk cipelni és a sétapálca is meghuzza a karunk ici-pici erejét.

A magyarok Istene óriási munkát végzett. Évszázaddal évszázadot temetett el, emberrel embert, a történelem lapjaival és a régi lovagkorral pedig a kacagányos dicső magyar népet.

Alsólendva látképe

dupla képeslap-alak, gyönyörü, husz szinben nyomva, művészies kivitelben kapható Balkányi Ernőnél Alsólendván. Darabja 24 f.

a jobb jövő meséjében. Az öreg, hogy másra terelje a beszédet, megkérdezte:

— Bandi öcsém, jói elzártad az állás elejét?

— Jól! — mondta Bandi, szinte durván.

— Jó, jó öcsém, hát csak kérdem, nehogy a csikók kiszökjenek.

Aztán folytatta az öreg:

— De nagyon megváltoztál, mióta elszakadtál hazulról! Hát én csak amondó vagyok öcsém, hogy felejtsd el azt a leányt, majd mindent jóra fordit az Uristen. Itt maradsz velünk, emberré leszel, aztán a közelben majd csak akad valami fehérnép, akin megakad a szemed!

— Nem kell senki!

— Pedig hát még tegnap is ugy beszéltél, hogy a várur leányán akadt meg a szemed, mikor azt a ménkü nagy vaddisznót agyonütötted. Hát jobb is, én csak azt mondom, ha lemondasz arról a lányról. Nem érsz fel te őhozzá soha, mert tudod öcsém, te csak szegény jobbágy vagy, ő meg egy várur leánya, akit hercegek is elvehetnek.

— Tudom, — felelte a legény.

— Nohát akkor ne busulj, hanem igyál!

Ezzel az öreg nagyot tekert a kulacs nyakán és átadta a szomoru legénynek. Bandi kortyantott egyet a kulacs tartalmából, aztán visszanyujtotta az öregnek.

Elhallgattak, elgondolkodtak mindnyájan. — Mindegyikük arcáról leritt, hogy a régi idők emlékeivel bibelődik bensejében.

Bandi felállt, hogy távozzék.

— Mindjárt jövök, — mondá és elment.

Az öreg megcsóválta a fejét, mint akinek nem tetszik valami, aztán rárakott a tüzre, hogy ki ne aludjon, és végighevert a gyepen.

... A hold elé egy haragos felhő csuszott, elfödte a fényét... A közelben felhangzott még egyszer a furulya bús danája, valaki belesirta a lelkét, aztán elhallgatott... Örökre...

III.

Másnap korán reggel ugy találták meg Bandit, vérébe fagyva, üveges szemekkel, eltorzult vonásokkal, holtan. Megölte magát.

Bajtársai szomoruan állták körül, egyikükmásikuk könyezett is.

Arra eszméltek fel, hogy a közelből lódobogás hangzott. A várkisasszony jött, hozta vissza Bandi fokosát; azt, amelyiket Bandi a vadkan koponyájában hagyott.

— Melyiküké ez a fokos? — kérdé a várkisasszony, mikor közel ért a csikósokhoz.

— Ézé! — mondák amazok és rámutattak a véres holttetemre.

A várkisasszony még csak most vette észre a földön fekvő embert. Rámeresztette buzavirágkék szemeit, elborult szép arca és a másik percben megforditotta a lovát, nehogy meglássák az előtörő könnyeket. Aztán elvágtatott.

— — — — — — — —

Ott valahol a szép Balaton partján, Balaton partjának somogyi oldalán, egy bogárhátu házikóban bánatos özvegyasszony várja haza a fiát.

Mellette ül egy szomoru leány, könyes szemeit az égre emeli, mintha onnan várna bünbocsánatot. Azalatt messze onnan, a nagy sikságon barna arcu pásztorok meghatottan állják körül a durva koporsót. Megkondul a lélekharang és egyszerü hangja belesir a pusztai levegőbe... Temetnek valakit...

B—z Imre.

Nem tartják be a piaci szabályrendeletet.

Augusztus 27-én lesz éppen egy esztendeje annak, hogy a városi hatóság végre valahára megelégelte a piaci mizériák ellen irányuló panaszokat és erélyesebb eszközökhöz kezdett nyúlni. Akkoriban kidolgoztak egy szabályrendeletet, szerencsésen ki is bocsájtották, és — mi türés-tagadás — néhány napig volt is némi eredménye az erélyes intézkedésnek. De csak néhány napig. Lassánkint azonban minden a régi kerékvágásba esett vissza, az elővásárlás meg pláne hatalmas mérveket kezdettölteni, — ugy, hogy most nyoma sincsen annak a rendeletnek. Elsikkasztódott.

Elsikkasztották a piaci terménykereskedők, de a hatóság tudtával és beleegyezésével. Mert a hatóság éppen ugy tudja, akár én, hogy a piaci óra és a szabályrendelet bármelyik pontja egyáltalán nem lesz betartva, eszerint tehát csupán irott malaszt volt az egész.

Ha jól emlékszem rá, abban a szabályrendeletben világosan ki van tüntetve, hogy az élelmiszerek árusításával foglalkozó kereskedők és kofák csak a fogyasztóközönség szükségletének beszerzése után, vagyis nyáron reggeli $\frac{1}{2}$8, télen $\frac{1}{2}$9 órától kezdődőleg eszközölhetik bevásárlásaikat. Ma pedig ugy állunk, hogy a viszontelárusító kofák már a hajnali órákban összevásárolnak mindent és mi már csak második kézből, magas áron juthatunk a portékához.

Igy vagyunk a házakhoz való szállitással is. A rendelet azt szintén előirja, hogy a nyári hónapokban reggeli $\frac{1}{2}$8, a téliekben $\frac{1}{2}$9 óra előtt házhoz szállitani semmit nem szabad. Miért nem? Erre is megfelel a rendelet. Azért nem, mert az eladásra kerülő élelmiszereknek eladás előtt át kell esni az orvosrendőri vizsgáláton. Ahá, ezért nem szabad!

Az orvosrendőri vizsgálat pedig egy éppen olyan szép mese, mint a szabályrendelet maga. Ki az ördög hallotta, hogy valakit már megbüntettek a piaci szabályrendelet megszegése miatt? Senki. Hát azt ki hallotta, hogy az eladásra szánt áruk orvosrendőri vizsgálaton mentek keresztül? Senki. Az egész város egészsége a piaci kofák kezébe van letéve, és ha nekik egyszer eszükbe jut vargánya helyett légygombát kiméri, hát egyszerüen kipusztul a fél város, nagyobb baj nem történhetik.

Amilyen örömmel fogadtuk annak idején a hatóság bölcs intézkedését, ugyanannyi meghatottsággal konstatájuk most, hogy a piaci szabályrendelet szerencsésen jobblétre szenderült. Alig hogy megismerkedtünk vele, alig hogy barátkozni kezdtünk vele, elsikkasztódott. Pedig kár volt szegényért. Olyan szépen izmosodott, hogy örüm volt nézni. És hogyha a hatóság nem hagyta volna kimulni, hitemre mondom, hogy idővel még látszata is lett volna a mostani gyalázatos piaci viszonyokon.

HIREK.

— **Március 15 ünneplése.** Akkor komor volt az ég. A felhőkből hullott alá a hideg márciusi eső. De a szivekben fény volt, derült, tiszta, világos fény, lobogó láng és lelkesedés, bátor elhatározás. Igy született meg 1848 március 15. Szabaddá lett a föld, a nép, a gondolat, a szó, a tett; egyenlő az ur és a jobbágy, s a testvériség hatalmas köteléke füzte egybe a szabad haza szabad polgárait.

Alsólendván is, mint mindenütt, évről-évre megülik a szabadság emléknapját. Az idén különösen hatványozott mértékben történik ez, mert az idei ünnepség egyuttal jubileum is lesz, hatvanadik évfordulója annak a dicső napnak, amikor kifakadt a szabadság rózsája. A Casino szokásos ünnepélyén kivül az ifjuságí Kór tart nagy ünnepséget a Korona-szálló emeleti nagytermében. Belépődij nem lesz, csupán a nyomtatott műsorért tartozik minden jelenlevő 10 fillért lefizetni. Az ünnepély vasárnap délután pontban $\frac{1}{2}$4 órakor kezdődik s műsora a következő lesz:

1. A helybeli dalárda éneke.
2. Elnöki megnyitó. Tartja Összesy M. Victor egyesületi elnök.
3. „A magyarok Istene." Váradi Antaltól. Szavalja Schwarc Mór kántor.
4. Ünnepi beszéd. Tartja dr. Strasser Ármin.
5. Hazafias szavalat. Előadja Danis Jenő, a nagykanizsai működvelő szintársulat tagja.
6. A dalárda éneke.
7. Március 15. Felolvassa ***.
8. „Márciusi riadó," Ábrányi Emiltől. Szavalja Lázár István.
9. A dalárda záróéneke.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Koch Ödön alsólendvai birósági aljegyzőt jegyzővé nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Bauer Sámu cserencsóczi segédjegyző jegyet váltott Breiner Róza kisaszszonnyal Senyeházán. Gratulálunk!

— **Uj körjegyző.** Mult szombaton ejtették meg Szécsiszigeten a jegyzőválasztást. Heves küzdelem után Kovács Elek bellatinci aljegyzőt választották meg 70 szótöbbséggel. Ellenjelölt Schultz János szécsisziget helyettes-körjegyző volt.

— **A pölöskei tüzkárosultaknak.** A szombat esti mulatságon városunk egy jószivü uraszszonya, Gutmann Józsefné urnő tombolát rendezett a pölöskei tüzkárosultak javára. A nyereménytárgy az urnő egy saját festésü téli-képe volt, amelyet Floch Antal adótárnok nyert el. A tombola 40 kor. haszonnal zárult, mely összeget a kegyes urnő további intézkedés végett átadott lapunk szerkesztőjének. Mi az összeget köszönettel nyugtázzuk és kiosztás végett leadjuk az alispán cimére.

— **Nyilvános nyugtázás.** A helybeli Iparos Olvasókör szombati mulatságán felülfizetni szíveskedtek: Pataky Kálmán 30 kor., *** 20 kor., Fuss F. Nándor 8 kor. 80 fill., K. Hajós Mihály 7 K 60 fill., Ferenczy József 5 kor., dr. Fülkor Márton, Alsólendvai Kereskedő és Iparos Ifjak Egyesülete 4—4 kor., Bors András 3 kor. 80 fill., Biró Lajos, Bobay Géza, Freyer Lipót, Pollák József, Ág István, Eörsi Gyula 3—3 kor., Székely Emil, Bartosievicz Lajos (Turnischa), Csukics Adolf 2·80—2·80 f., Csánk Pál (Mumor), Pollák Emil, Oszeszly M. Victor, Gombosy és Wendl, Gallai Lajos, Schwarc Károly, Szekeres István, Gaál István, Kürunya József, Vidóczy Ferenc, Gállits Tamás 2—2 kor., Teke Dénes, Brünner József dr. 1·80—1·80 f., Balkányi Ernő 1 kor. 60 fill., Klein Dávid, Reichenfeld Béla, Engel Lajos, Baranyay Béla, Titán Iván, Toplak János, Gross Hermán, Brünner Albert, Erményi János, Szabó Pál, Bors István, Blau Miksa 1—1 kor., Kardos József 80 fill., Schwarc Jakab, Feisz László (Bratonc), Kovács János (Zorkóháza), Grassanovits Ottó, Lenarics Victor, dr. Fehér Dezső, Polczer Imre, Sebestyén Ferenc, Tóth József, Waltersdorfer Henrik, Weisz Hugó, Arnstein Benő, Bichler Sándor, Ország Kálmán, Lázár István, Schwarc Mór, Mandelbaum Mór, Weisz Zsigmond, Matus Lajos, Lázár Győző, Floch Antal 80—80 fillér, Fiancelter Elek, Toma János, Schmidt Lipótné, Antauer Lajos, Schmidt Ignác, Borsos Mihály 60—60 f., Török Sándor 40 f., özv. Unger Jánosné, Freyer Béla 20—20 fillér. A szives felülfizetőknek ezuton is hálás köszönetét nyilvánitja a rendezőség.

— **A bellatinci Polgári Olvasókör** is megünnepli március 15-ét. Vasárnap este fél 7 órakor saját helyiségében alkalmi felolvasást tart, mely alkalommal az érdeklődőket szivesen látják.

— **A puska.** Nagykanizsán két iskolásgyerek egy revolverrel csendőröst játszott. Játék közben a puska elsult és egyik fiu fejét találta.

— **Nem kell a dohánytermelés.** A pénzügyminiszter a csáktornyai járás területére a dohánytermelest ismételten engedélyezte. A budapesti m. kir Dohánybeváltási Felügyelőség értesítése szerint eddig dohánytermelés végett csak Stridó község jelentkezett. Tekintettel az ügynek fontosságára, nemkülönben a lakosságnak ehhez fűződő érdekére, a zalavármegyei központi mezőgazdasági bizottság sürgős leiratban megkereste a csáktornyai főszolgabirói hivatalt: járásának közegeit sürgősen értesítse, hogy a dohánytermelés engedélyezése, azaz a bejelentésre vonatkozó utbaigazitások megadása végett forduljanak haladéktalanul a m. kir. Dohánybeváltási Felügyelőséghez (Budapest Vill. Rigó-utca.)

— **Éjjeli látogatás.** Lebár Katalin alsólendvahegyi lakos vasárnap este 9 óra tájban, midőn már lefeküdt, zörejt hallott az udvarán. Felöltözött és kiment az udvarra, ahol legnagyobb meglepetésére egy férfit látott az ól mellett állni. Közel ment hozzá, rákiáltott, de felelet helyett az éjszakai látogató egy bottal fejbetütötte, majd a földre teperte és fojtogatni kezdte. Az asszony sikoltozására kiszaladt a házból Nagy Juliánna, mire a brutális férfi elmenekült. — A nyomozás során kiderült, hogy az éjjeli látogató Sándcz Mátyás csentehegyi lakos volt, aki beismerte ugyan tettét, de részegségével védekezik.

— **Megjöttek a katonák.** Az ujonc-állitástól már csak egy nap választ el bennünket, de a katonák már péntek óta itt vannak. Nem mind ugyan, amennyiben a tisztek csak a ma délutáni csáktornyai vonattal jönnek, de az a nyolc legény is, aki péntek óta a vendégünk, elég nagy ribilliót okoz az uniformisért rajongó leányszivek körül. Hát még a tisztek, mikor sarkantyus cipővel, földetverő karddal végigcsörtetnek az utcán! Az lesz ám csak a szenzáció! — Eddig két altiszt és hat közlegény időzik városunkban, de ma estére már a tisztek sem hiányoznak. A tisztek a következők: Dondon Olivér honvéd-ezredes, Szimler József császári alezredes, dr. Rárcsz Sámuel ezredorvos, dr. Halmy Jenő főorvos, Jaquemont Elemér főhadnagy és Gröber László hadnagy.

— **Őrüit a vonaton.** Pénteken délután az 1 órakor Budapestről jövő gyorsvonattal egy huszárfőhadnagy érkezett Csáktornyára, ki már a vonaton izgatottan viselkedett és utitársait folytonos ijedelemben tartotta. Nagykanizsa és Csáktornya között többször ki akart ugrani a vonatból. Itt a pályaudvaron ezután teljes erővel kitört rajta az őrültség. Leszállitották a kocsiról és csellel sikerült a varasdi kórházba szállitani. Állitása szerint Farkas székesfehérvári születésü 6-ik huszárezredbeli, szabadságon levő főhadnagy.

— **Alsólendva — uj felvételekben.** E héten ismét nagyobb szállimány érkezett meg művészies kivitelű helyi képeslapokból Balkányi Ernő könyv- és papirkereskedésébe. A kártyák mindegyike valóságos remeke a sokszorositó iparnak. A felvételek nagyon tiszták, élethűek s az a huszféle szin, amellyel a kártyák nyomva vannak, művészieszen van megválogatva. Különösen a panorámakép, mely dupla levelezőlap-alaku, nagyon tetszetős. Alig van ház, amelynek mása ne volna látható a kártyán, mely ezenkivül a vidék szépségeit is teljes egészében feltünteti. — A panoráma-kép, dacára a pazar kiállitásnak, igen olcsó, csak 24 fillér, — mig a kisebbek, melyek ugyancsak huszféle szinben vannak nyomva, csak 12 fillér darabonkint.

— **Gázrobbanás egy malomban.** Borzalmas szerencsétlenség történt tegnapelőtt a zalamegyei szentliszlói malomban. A malom kutja elro alott és a gépész lebocsájtkozott a kutba, hogy azt megigazitsa. A kut mellett van a benzintartály, melyből a benzin befolyt a kutba és midőn a molnár a gépésznek az égő gyertyát feladta, gázrobbanás következett be, mely a molnárt 6 méternyi távolságra elvágta. A gépész, a molnár és a fütő sulyos égési sebeket szenvedtek.

FREYER LIPÓT **fűszer-, csemege-, norinbergi-, diszmű-, porcellán-, üveg-, játék-áru és uridivat kereskedése** **ALSÓLENDVÁN.**

A n. érd. közönség b. tudomására hozom, hogy Alsólendván, a Főuton, Ivánics-féle házban **17 év óta fennálló** **üzletemet** uj árukkal felszerelve és kibővitve, **március hóban** saját házamba (Főut, régi Koutnyek-féle ház) **helyezem át.** — Midőn ezt a n. érd. közönség szives tudomására adom, biztositom őt áruim jóságáról és az árak olcsóságáról, mely lehetővé teszi, hogy elsőrendű fővárosi cégekkel kiállom a versenyt. Teljes tisztelettel **Freyer Lipót.**

— **A csáktornyai pezsgőgyár** eddig tudvalevőleg magántulajdon volt. A tulajdonosok most részvénytársaság kezébe adták a gyárat s e célból mult héten alakuló gyűlést hivtak össze. Az alakuló gyűlésen szép számban jelentek meg az érdeklődők, akik csakhamar megválasztották a vezetőséget is. Részvénytőke 150.000 korona, míg a kibocsájtott 300 drb részvény egyenkénti névértékét 500 koronában állapitották meg.

— **Vakmerő támadás a vasuti-uton.** Vakmerő támadásról értesültünk, mely élénk szint vet az immár tűrhetetlen közbiztonsági állapotunkra. Vasárnap este Lovenyák Vince borbély két nő társaságában gyalogszerrel jött be az állomásról. Egyszerre eléjük lépett két itteni kocsis és minden ok nélkül sértegetni kezdte a társaságot. Lovenyák rendreutasitotta a legényeket, mire ezek kést rántottak és valószinűleg vért is ontanak, ha a társaság idejekorán el nem menekül. Ekkor valóságos hajsza keletkezett a támadók és a megtámadottak között, mignem az utóbbiak egyik vasuti-utcai házban elrejtőztek. — Ugy tudjuk, hogy jelentés a támadásról nem lett téve az illetékes hatóságnál; mindazonáltal ajánljuk, hogy nyomozza ki a támadókat és bánjon el velük érdemük szerint.

— **Munkások veszedelemben.** Halálos veszedelemben forgott a minap több famunkás a nagyfaludi erdőn. Famunkások dolgoznak ott, akik hétfőn kimennek az erdőre és szombat estig ott maradnak. Éjjeli szállásuk egy ágakból összevert kunyhó, ágyuk szalma, mit a földre hintenek. A hideg ellen ugy védekeznek, hogy a kunyhóban tüzet raknak s annál melegesznek. Egyik éjjel a munkások szalmaágya meggyult. Csakhamar lángokban állt az összerótt kunyhó s csak az egyik munkásnak, Rajsz Mihálynak az ébersége mentette meg őket a tűzhalálról. Ez a fojtó füsttől felébredt, hét társát felköltötte s a kunyhó egyik, akkor még ép sarkán át sikerült nekik a szabadba jutni. A kunyhó földig leégett.

— **Lopások.** Gerics János helybeli kosárfonó záratlan pajtájából Eszter János felsólakosi lakos két kocsi-kast ellopott. Tettét beismerte.

Vasárnap délután Kovács Anna helybeli cselédleánytól egyik vendéglőben egy nagykendőt elloptak. A gyanu Horváth István kocsis ellen irányul, akinél látták a leány kendőjét.

— **Tüz a hegyen.** Ribes Jánosné szül. Gönc Borbála hosszufalu-hegyi lakós házának tetőzete e hó 3-án éjjel 11 óra tájban kigyuladt és leégett. Biztositva nem volt.

— **Erkölcstelen merénylet.** Maucsec Rozi szíjártóházi leány édesatyjával, Maucsec Vendellel a rédicsi állomás melletti vendéglőben iszogatott. A korcsmában voltak ugyanakkor Török Imre, Pahocsa László, Malc Lajos és Horváth János ottani emberek, kik midőn a leány távozott a korcsmából, utána futottak, majd egy karóval fejbeütötték és erkölcstelen merényletet akartak elkövetni ellene. A megtámadott nő segitségért kiáltott, mire a támadók megijedtek és elmenekültek. — Ellenük a feljelentés megtétetett.

Szerkesztői üzenetek.

H. Lajos ur Komárváros. Helyszűké miatt jövő számra maradt. Üdvözlet!

T. D. Csapni való rossz.

Olcsó jelzálog kölcsönt

birtokra, házra

4½ — 4¾ — 5

kamatláb mellett leggyorsabban folyósittat, fennálló terhes tartozást legelőnyösebben convertál

MESTERHÁZY GEDEON

pénzügyi és gazdasági irodája

Szombathely, Széll Kálmán-utca 3. sz.

Nagyszebeni földhitelintézet képviselősége.

Telefon 267. Telefon 267.

69/1908. szám.

Árverési hirdetmény.

Kepe Mihály és neje — úgy a többi — végrehajtató javára Kepe Vendel és Flórián végrehajtást szenvedetteknél az alsólendvai kir. járásbiróság 1907. Sp. II. 398/10. számu kielégitési végrehajtást és az alsólendvai kir. járásbiróság 1907. V. 771/5. számu kiküldetést rendelő végzése alapján 40 kor. ugy a többi követelés s járulékai kielégitésére Hosszufalun, a közbirtokosság istállójában

1908. évi március 13. napján d. e. 10 órakor

2 ló és 1 csikó ingóságok 1100 kor. becsértékben birói árverés utján fognak eladatni a következő általános árverési feltételek mellett:

Ha a tárgy becsértéke meg nem igértetnek, az a kikiáltási áron alól is a legtöbbet igérő által megvettnek jelentetik ki, még akkor is, ha más árverelő által igéret nem tétetett. Minden tárgy vételára azonnal készpénzben fizetendő, melynek lefizetése után az elárverezett tárgy a vevő birtokába adatik. Ha a legtöbbet igérő a vételárt azonnal le nem fizetné, a tárgy azonnal ujabban árveréltetik s ez esetben a fizetést nem teljesitő árverelőnek a netaláni többlethez igénye nincs, ellenben a netaláni kisebb összeget pótolni köteles és az árverés további folyamán részt nem vehet.

Kelt Alsólendván, 1908. febr. 27. napján.

Remenyfy, bir. vhajtó.

Ajánlható czégek

(Előfizetőink ingyenes hirdetés-rovata.)

ARNSTEIN BENŐ fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén norinbergi-, üveg- és porczellán-kereskedése. — Deszka-, épületfa- és szénraktár.

ZOMBORI MIHÁLY higiénikusan berendezett fodrász-terme a Fő-utcában (Tivadar-féle uj ház.)

BLAU SÁNDOR vasuti vendéglője az állomás mellett. Kitünő konyha, jó borok, frissen csapolt sör.

WORTMAN BENŐ rőfös- és divatáru-kereskedése. Nagy raktár halotti és temetkezési kellékekben.

FARAGO ISTVÁN borbély- és fodrász.

HORVÁTH LAJOS borbély. Illatszerek raktára.

BECK MIKSA sütődéje.

TIVADAR FERENC vas- és fűszerkereskedése.

ECKER PÁL kalapos.

ASCHERL JÓZSEF épitész, épitési vállalkozó. Elvállal épitési tervek készitését, mindennemü épitkezest, valamint szakvélemény adását. Tanulmányait elsőrendű fővárosi épitészeknél szerezte.

BÁDER HERMÁN cipész. Nagy raktár kész férfi- és női cipőkben.

SCHWARCZ KÁROLY bőrkereskedő és szikvizgyáros.

REICHENFELD SÁNDOR mészáros és bérkocsitulajdonos.

TÖRÖK SÁNDOR cipész és bőrkereskedő.

MAYER ÖDÖN órás és ékszerész. Nagy raktár china-ezüst árukban.

POLLÁK LÁZÁR nagykereskedő. Dohány és szivar nagy-áruda.

HEGEDICS ISTVÁN csizmadia.

BORS ISTVÁN kötélgyártó.

FERENCZY JÓZSEF vendéglős.

WOLFSOHN HENRIK központi kávés.

Özv. TÜSKE FERENCNÉ vendéglős.

MANDELBAUM MÓR rőfös és divatáru kereskedő.

NEUBAUER ANDRÁS „Korona" nagyvendéglője, kávéháza és szállodája.

Idei Mautner-féle magvak FREYER LIPÓT kereskedésében kaphatók.

WEISZ ZSIGMOND elsőrendű férfi-szabó. — Kész férfi- és gyermekruhák gyári raktára.

TOPLAK JÁNOS vegyeskereskedése, mész- és cement-raktára és cement-áru készitése.

BRÜNNER SAMU vegyeskereskedő.

MUHR LAJOS vendéglője a „Csipkéshez" Hosszufaluban.

WEISZENSTERN IGNÁC vendéglős Turnischán.

MOSONYI SÁNDOR vegyeskereskedő Reszneken.

GERENCSÉR GYÖRGY téglamester Zalaegerszegen (városi téglagyár.) A legjobb minőségü falcserép bármikor rendelhető nála.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Turnischán.

TANTALITS JÓZSEF vendéglője Zalabaksán.

Koporsódiszek

nagy választékban, olcsón kaphatók

Balkányi Ernőnél Alsólendván

Órák, ékszerek, china-ezüst disztárgyak

nagy választékban **Mayer Ödön** órás- és ékszerésznél Alsólendván.

Nyomatott Balkányi Ernő könyvnyomdájában Alsólendván.